

mači č. g. župnik g. jubilanta, starše, ženina in nevesto in druge odlične goste povabili, vršile so se iz srca izhajajoče napitnice. Ta dan bo sv. Peter-skim faranom gotovo še dolgu v spominu ostal. Bog pa daj novoporočenemu paru srečen, in zado-voljen zakon, staršem še mnogo srečnih dni, č. g. jubilantu pa dočakati zlato sv. mešo.

Iz Slov. Gradca. (Novi gruntni davek — razne pritožbe.) Preteklo sredo, dne 16. t. m. se je bilo vsled povabila tukajšnjega okrajnega odbora nad 60 gruntnih posestnikov gosposkega in kmečkega stanu, grajščakov in kmetov, Slo-vencev, 2 Nemca in nekaj meščanov na pogovor o reklamacijah ali pritožbah v zadevi novega gruntnege davka zbralo. G. vitez Naredi-Rainer je došle v imenu okrajnega odbora nemški pozdravil ter jim je nemški razložil bistvo in način rekla-macij. Isto tako je storil vel. č. g. dr. Jož. Šuc v slovenskem jeziku. Gospodje gruntni posestniki so bili oba govora z živahno pohvalo zaslišali ter so okrajnemu odboru obljubili, da bodo kot „za-upni možje“ tega odbora vsak v svoji občini dru-gim posestnikom pri reklamacijah pomagali. Ako-ravno naš okraj menda za vsem ne bo več grunt-nih davkov za naprej plačeval, kakor dosedaj, bi znalo vendar pozameznika več davka zadeti, ali zaradi krivo vpisanih podatkov v njegovej no-vej posestveni poli (Grundbesitz-Bogen) ali zaradi ne prav izmerjenega obsega (Flächeninhalt) nje-govega grunta ali zaradi tega, ker se je kaka pomota v računu zgodila, ali ker so se taki deli njegovega grunta davku podvrgli, ki so po postavi davka prosti ali pa zadnjič, ker vcenitev v tarifne vrste ni pravična. Vsakako bo vsaki gruntni posestnik dobro storil, ako bo svojo novo gruntno posestveno polo, brž ko jo bo te dni v roke dobil, prav dobro pregledal, ter jo s svojo staro gruntno polo natanko primeril. Ko so bili ti pogovori končani, so gospodje gruntni posest-niki svojemu poslancu velč. g. doktorju Šucu ne-ktere prav skeleče rane kmeškega stanu razkrili, ter mu prav živo na srce polagali, naj povsod in pri vsaki priliki blagovoli na to delati, da se te rane zacelijo, kar jim je gospod poslanec tudi ob-ljubil. Prvo tako rano je razodel g. J. Kac pri sv. Martinu, veliki posestnik in trgovec z lesom, rekoč: svobodno razkosovanje posestev, to spod-jeda blagostanje kmečkega stanu. Če bo tako naprej šlo, postanemo počasi vsi sami kočarji, berači. Resnica tega izreka se je od več strani s prav kosmatimi zgledi dokazala in vsi so gosp. Kacu prit. dili. — G. Franc Vavkan, občinski predstojnik Šentmartinski, je pa zopet omenil, da je postava o posilnih eksekutivnih prodajah grun-tov in pa inventarja jako spremembe potrebna, kajti velikokrat se grunti tako prodajo, da tudi upniki svoje denarje zbudijo, in da se druga nič ne doseže, kakor da se poprejšnji lastnik iz po-sestva prežene. Če se kmetu potrebni inventar, kakor: živina, vozovi, potrebni živež za družino

in klaja za živino itd. prodaja — potem mora kmet popolnoma na kant priti in ne more naprej go-spodariti. Tudi o tem izreku so se začeli živahni razgovori in resnica njegova je se pripoznala.

(Konec prih.)

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Nadvojvoda cesarjevič Rudolf potuje sedaj po Egiptovski deželi. — V državnem zboru hoteli so liberalci pod vodstvom dr. Herbsta uravnava zemljiškega davka zavleči, ker finančni minister baje premalo davka kme-tom nalaga, za letos okolo 2½ milijona menje, kakor lani, namreč 35.500.000 fl. S tem je odkrita hinavska ljubezen liberalcev do kmeta, katerega so zadnje tedne ščuvali zoper ministre in konser-vativne poslance češ ti hočejo kmeta uničiti. Jed-nako nesramno plašč zasuknili so vsi liberalno-judovski listi: vsi upijajo, kako bo sedaj državna blagajnica oškodovana, ker se kmetskim ljudem dovoli nekoliko olajšave. No, pametni ljudje so uže l. 1869 pravili, da liberalci z uravnava zemlji-škega davka druga ne nameravajo nego večjo obdačenje gruntov, da bi leži odvrnili borzni davek, dačo na plinovo svečavo, pozvišani davek mestnih hiš itd. Ali spodletelo jim je; škoda pa je velika; 25 milijonov je stalo, preden smo do prepričanja prišli, da se gruntni davek ne more pozvišati; kmetje pa naj Boga hvalijo, da letos nimajo liberalci prve besede! — Slovenski poslanec g. dr. Tonkli zahteval je, naj ministerstvo tudi na Slovenskem ukaže uradnikom uradovati slovenski, minister dr. Pražak je obljubil nekaj storiti. Naši poslanci hočejo do vuzma večji del predlogov s proračunom vred dognati; zlasti hočejo hišni davek tako urediti, da bo najmenjši znesek 1 fl. 50 kr. največji pa 220 fl. Sploh bodo zadeti bogati hišni posestniki najbolj in tako je prav. — Minister grof Taaffe je gornje-avstrijskega Kirchmajerja, kojega so liberalci nekaj časa kmetom kot zveličarja pri-poročali, spravil na svojo stran. Liberalci sedaj divjajo in udrihajo po Kirchmajerji, kakor po naj-hujšem besu. Ta jih pa v svoji novini „Linzer-Blatt“ hudo obira; sploh liberalci se grizejo med seboj, kolikor morejo; sedaj ščujejo dijake. — Litijski c. k. glavar Vestenek se pere v liberal-nih novinah pa opral še se ni; grof Korinski vodi preiskavo; žandarmerijski narednik Wagner pa je uže zaprt. — Koroškim Slovencem svetujejo od večih strani osnovati „tiskovno društvo“ in uteme-ljiti list, kakoršen je n. pr. naš „Slov. Gospodar“. Pritrdimo popolnem; brez lastnega lista in društva so koroški Slovenci nepovezane šibice, katere nem-čurji lomijo drugo za drugo! Graški nadsodnijski predsednik plem. Waser se spravlja v pokoj, na njegovo mesto zaganja se odstopivši minister baron Streit, ki je baje še hujši Nemec od Waserja! — Celjska slovenska posojilnica začne poslovati pri-hodnji mesec. Stari okrajni zastop ormožki je

potrošil prihranjenih 10.000 fl. in zapustil 4000 fl. dolga! — Italijani v Trstu imajo več listov, ki pa vsi kaj grdo psujejo na Slované, vedno povdarjajo, da je Slovan vsvarjen za „sužnja“. — Praga šteje zraven 30.000 Nemcev 123.479 slovanskih Čehov. — Na Českem je naseljenih mnogo Judov. Ljudstvo začne se gibati zoper Jude. Na tisoče prodavajo se in hlastno prebirajo brožurice: „Proč z židi.“ — Arlski tunel za železnico so izkopali uže 400 metrov globoko v planino, 400 delavcev je najetih. — Naš minister vnanjih zadev baron Haymerli se baje v turško-greškem prepiru nagiba na Bismarkovo stran tako, da so celó Magjari iznemirjeni; poslanec Helfy zahteva v ogerskem državnem zboru od ministra Tiszaja pojasnil. Hrvatskih poslancev večina v Zagrebu je sprejela magjarske pogoje zastran spojitve vojaške granice s Hrvatsko. V Zagrebu bil je dne 20. febr. zopet potres. — V Reki izdeluje fabrika Whiteadova številnih torpedov za Grke. Iz Bosne in Hercegovine dohajajo razni glasi, nekateri vse hvalijo, drugi vse grajajo, zlasti, da še vedno veljajo turške postave in da se davki strogo iztirjavajo!

Vnanje države. Silni Bismark prenareja doma državno upravo in davkarijstvo; kdor se mu ustavlja, tega brezobzirno napade. Te dni je ministra grofa Eulenbura v državnem zboru tako zdelal in zgrizil, da je ta hitro k cesarju bežal in prosil odpusta. Nemci so začeli zadnji čas strahovito pijančevati tako, da je uže Bismarku preveč; on snuje toraj postavo zoper pijance. V Monakovem so dijaki in umetelniki napravili „maškerade“, toda našemljen dijak se užge, kmalu je on v plamenu in 11 tovaršev; vsi so smrt storili, mnogo drugih je pa ranjenih. — Francozi so 30.000 pušek lani grškemu ministru v pomoč zoper Turke poslali; ker je pa Bismark to izvedel in hudo zameril, tajijo njihovi ministri vse: sicer pa se Francozi pred vsem brigajo za bližnje volitve, v katerih bo šlo, ali gospoduje jud Gambetta še na dalje ali ne. — Irski glavni voditelj Parnell sklicava na Irskem tabore in navdušuje k vstrajnosti. V južnej Afriki je general Wood še o pravem času prišel obkoljenemu Conellu v pomoč; sedaj pogajajo se z „bojerji“, da se na mirnem porazumejo. — V srednjej Ameriki začeli so prekapati Panamaško ožino, da bode mogoče iz Atlantiškega morja naravnoč jadovati v Veliki ocejani. — Papeža Leona obiskala sta mlajša dva sina ruskega carja: Sergij in Pavel. — Grki potaplajo v morje torpedov, da zabranijo turškim oklopnim približati se kopnemu. — Srbski knez je iz Pruskega naročil 100.000 pušek Mauserjeve sestave. — Bolgari nečejo porušiti šanc okolo Ruščuka, Šumena, Varne itd. kakor so jim velevali v Berlinu bile naložile, marveč jih še huje utvrdujejo. — Ruski general Skobeljev stoji v Ašbadu 300 vrst od Merva ter ima seboj 5000 mož in 16 kanonov!

Za poduk in kratek čas.

Praska zaradi zemljiškega davka.

II. Ko je bilo „uravnanje zemljiškega davka“ sklenjeno v liberalnem državnem zboru in od cesarja dne 24. maja 1869 podpisano, pričelo se je dolgo, dolgo delo. Za vsaki okraj sestavili so „okrajne cenilne komisije“ pod predsedništvom okrajnega glavarja. Zemljomerci ali geometerji so merili „parcele“ in „komisarji“ so vcenjevali čisti dohodek vsake jobe in ga zapisovali v zapisnike. Zapisanim zneskom pravijo „tarife“, ki imajo pri vsakej kulturi po več vrst. Njive štejejo po 8 vrst, tako, da stoji najboljša njiva v I. vrsti, menje dobra v II., III. itd. najslabša v VIII. vrsti (nemški: Classe.) Travniki štejejo 8 vrst, vrti 6, vinogradi 8, pašniki 7, planine 7, jezera, močvirji in ribniki 3, gozdi 7.

O tem, kako so okrajne komisije vcenjevale, objavilo je se premalo. Pri nas na slovenskem Štajerskem vemo, da so pogosto v komisijah bili možje, ki pripadajo najhujšim našim narodnim nasprotnikom n. pr. Sorschagg, Stadler, Kada. Vendar samo zaradi tega ne dvomimo, da je vsak vcenjeval po svojem najboljšem znanju in popolnem pošteno. Omenimo, da so se posestniki premalo brigali za celo reč. Sedaj bo gotovo marsikdo debelo gledal, če bo v objavljenih tarifah pri svojem županu bral, da mu daje joha najboljše njive na leto poprek in po odbitih stroških za obdelovanje in spravlanje še čistega dohodka v celjskem okraji 18 fl. 50 kr., v lipniškem 19 fl. 50 kr., v ljutomerskem 15 fl. 50 kr., mariborskem 17 fl. 50 kr., ptujskem 17 fl. 50 kr., radgonskem 18 fl., brežiškem 15 fl. 50 kr. in v slov. graškem 14 fl. 50 kr. Najboljši travniki vcenjenih imajo čistega dohodka od jobe: Celje 20 fl., Lipnica 20 fl., Ljutomer 22 fl., Maribor 24 fl., Ptuj 25 fl., Radgona 25 fl., Brežice 19 fl., Slov. Gradec 18 fl. Vrti: Celje 22 fl., Lipnica 22 fl., Ljutomer 19 fl., Maribor 25 fl., Ptuj 22 fl., Radgona 19 fl., Brežice 21 fl., Slov. Gradec 18 fl. Vinogradi: Celje 25 fl., Deutsch-Landsberg (šilhar) 39 fl., Lipnica 34 fl., Ljutomer 38 fl. 50 kr., Maribor 42 fl., Ptuj 44 fl., Radgona 31 fl., Brežice 25 fl. Pašniki: Celje 8 fl., Lipnica 3 fl., Ljutomer 7 fl., Maribor 14 fl., Ptuj 7 fl., Radgona 6 fl., Brežice 9 fl., Slov. Gradec 5 fl. Planine: Celje (Gornji grad) 85 kr., Slov. 2 fl. 10 kr. Gozdi: Celje 2 fl. 60 kr., Lipnica 5 fl., Ljutomer 5 fl. 25 kr., Ptuj 4 fl. 50 kr., Radgona 5 fl. 25 kr., Brežice 2 fl. 30 kr., Slov. Gradec 1 fl. 90 kr. Gotovo je tukaj marsikateri čestitih bralcev pri sebi djal: „za božjo voljo, to je previsoko vcenjeno, toliko dobička poprek nikoli nimam“. Res je tako. Tudi liberallec grof Attems priznava v „Tagespošti“ štev. 340 od 19. dec. 1880 rekoč: „diese Ziffern sind zu hoch, die einzelne Parcellen ist übermässig getroffen“ t. j. čisti dohodek je pri posameznih jolah previsoko vcenjen. Vendar v